

Dosarul nr. 3r-101/23
2-21128445-01-3r-19042023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: L. Holevițcaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

DECIZIE

07 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron

examinând recursul depus de ÎCS "Kilogrin" SRL,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS "Kilogrin" SRL împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău privind obligarea emiterii actului favorabil,
împotriva încheierii din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de ÎCS "Kilogrin" SRL împotriva hotărârii din 12 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal,

c o n s t a t ă:

La 26 august 2021, ÎCS "Kilogrin" SRL, s-a adresat în instanță cu acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăriei mun. Chișinău, solicitând obligarea Primăriei mun. Chișinău, să încheie cu ÎCS "Kilogrin" SRL contractul de suprafață pentru terenul atribuit reclamantei sau obligarea Consiliului Municipal Chișinău să adopte decizia cu privire la acordarea dreptului de suprafață ÎCS "Kilogrin" SRL asupra unui teren din intravilan cu o suprafață de 23,65 ha, cu obligarea Primăriei municipiului Chișinău să încheie contractul de suprafață.

Prin hotărârea din 12 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani acțiunea depusă de ÎCS "Kilogrin" SRL a fost respinsă.

La 21 iulie 2022, ÎCS "Kilogrin" SRL a depus apel nemotivat, iar la 12 decembrie 2022, a depus apel motivat împotriva hotărârii menționate, solicitând casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea acțiunii.

Prin încheierea din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art.236 alin.(2) lit. e) din Codul administrativ, a fost declarat inadmisibil apelul depus de ÎCS "Kilogrin" SRL, din motiv că în termenul prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ nu a fost prezentată motivarea apelului.

La 21 decembrie 2022, ÎCS "Kilogrin" SRL a depus recurs (suplinitor pe parcurs) împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea

încheierii din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea apelului.

În susținerea recursului, a invocat că hotărârea integrală a fost comunicată, abia la 03 noiembrie 2022, exclusiv reprezentantului ÎCS "Kilogrin" SRL, avocatului-stagiar Păpușoi Dan, care în perioada 01 – 10 noiembrie 2022 nu se afla în oficiul Biroului asociat de avocați, iar corespondența a recepționat-o un coleg. Astfel, după promovarea examenului de calificare în profesia de avocat și revenirea la oficiu a avocatului Păpușoi Dan, acestuia i-a fost înmănată toată corespondența, inclusiv hotărârea integrală. Deși, la 15 noiembrie 2022, avocatul Păpușoi Dan a transmis apelul motivat administratorului întreprinderii, exista o incertitudine cu privire la locul aflării dosarului și locul depunerii apelului motivat, or informațiile oferite de către angajații instanței la acest subiect erau contradictorii, iar în fine dosarul a fost expedit la Curtea de Apel Chișinău și înregistrat abia la 08 decembrie 2022. În acest sens, apelul motivat a fost depus neîntârziat, la 12 decembrie 2022, după parvenirea dosarului din instanța de fond.

Conform art.241 alin.(1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Potrivit art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 14 decembrie 2022, iar recursul din 21 decembrie 2022 a fost depus, în termenul prevăzut la art.242 din Codul administrativ.

La 19 aprilie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expedit în adresa intimaților copia recursului depus de ÎCS "Kilogrin" SRL, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței (f.d. 217).

Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

În speță, completul a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Studiind actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins și menținută încheierea instanței de apel, din următoarele motive.

Conform art.243 alin.(1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Completul de judecată reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ a fost declarat inadmisibil apelul depus de ÎCS "Kilogrin" SRL, împotriva hotărârii din 12 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelanta nu

a prezentat motivarea apelului în termenul legal prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Conform art.232 alin.(1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Iar, potrivit alin.(2) al art.232 din Codul administrativ, motivarea apelului *se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării* hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit căroră procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul de judecată menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termen, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Din materialele cauzei rezultă că, hotărârea integrală emisă în prezenta cauză, a fost notificată la sediul avocatului-stagiar Păpușoi Dan, la 03 noiembrie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 189).

Totodată, ține de menționat că, la 01 noiembrie 2022, hotărârea integrală din 12 iulie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată: www.instante.justice.md.

Cele menționate supra denotă faptul că, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani și-a îndeplinit corespunzător obligația pozitivă de notificare a actului judecătoresc, iar termenul de 30 de zile prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării apelului, a început să curgă din 04 noiembrie 2022, ziua imediat următoare de la data notificării reprezentantului apelantei a hotărârii integrale a primei instanțe, care a expirat la data de *05 decembrie 2022 (luni) inclusiv*.

Totuși, ÎCS "Kilogrin" SRL a depus cererea de apel motivată, la 12 decembrie 2022, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 232 alin.(2) din Codul administrativ. Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, este de înțeles că termenul prezentarea motivării apelului curge din momentul notificării.

În același context, după cum a fost reiterat supra, termenul stabilit de lege pentru exercitarea obligației procesuale (depunerea apelului motivat) se calculează exclusiv din momentul notificării hotărârii integrale, iar în cazul în care participantul la proces, la caz ÎCS "Kilogrin" SRL, a omis acest termen, urma să invoce motivele omiterii (comunicarea defectuoasă a actului de procedură, recepționarea cu întârziere a hotărârii etc.) într-o eventuală cerere de repunere în termen și expres să solicite acest fapt.

În speță, însă ÎCS "Kilogrin" SRL a depus cererea de apel motivată peste termenul prevăzut de lege și nu a solicitat repunerea în termen, în acord cu art. 237 din Codul administrativ, considerând existența unei prezumții de prelungire a termenului, fapt care nu poate fi acceptat de către instanța de recurs.

Așadar, alegațiile din cererea de recurs referitoare la faptul că, depunerea peste termen a motivării apelului se datorează faptului expedierii târzii a dosarului la Curtea de Apel Chișinău, se apreciază critic de către Completul de judecată, or termenul stabilit de lege pentru exercitarea obligației procedurale se calculează exclusiv din momentul notificării hotărârii integrale și nu poate fi condiționat de "locul aflării dosarului".

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

După cum a fost reiterat supra, cunoscând despre întocmirea hotărârii integrale și despre obligația de a depune motivarea apelului, ÎCS "Kilogrin" SRL și reprezentantul ales, nu au livrat nici un argument *plauzibil* din care cauză nu au depus motivarea apelului *la instanța de apel*, așa cum prevede expres art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, în special, în situația în care, potrivit cererii de recurs, motivarea apelului a fost expediată administratorului ÎCS "Kilogrin" SRL încă la 15 noiembrie 2022.

Reținând cele constatate, precum și obligația părților și participanților la proces de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale, ÎCS "Kilogrin" SRL urma să depună cererea de apel motivată în conformitate cu exigențele legii în termenul stabilit de lege.

Completul de judecată apreciază critic argumentele recurente cu privire la faptul că notificarea hotărârii integrale a avut loc la o dată mai târzie decât cea indicată în avizul de recepție, corespondența fiind preluată pe perioada absenței avocatului-stagiar de către un coleg, or după cum prevede art. 109 alin. (2) din Codul administrativ, pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție, care la caz conține toate datele de rigoare pentru identificarea destinatarului, adresei acestuia și datei recepționării.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de declarare în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ a cererii de apel depusă de ÎCS "Kilogrin" SRL, ca inadmisibilă, deoarece apelanta și reprezentantul său nu s-au conformat prevederilor legale imperative și nu au prezentat instanței de apel cererea de apel motivată în termenul prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

La acest capitol se rețin dispozițiile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, care cert stipulează că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art.232 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că, nerespectarea acestuia atrage drept consecință decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Totodată, conform art.47 alin.(1)-(3) din Codul administrativ, acțiunile procedurale întreprinse de reprezentantul împuternicit se atribuie participantului reprezentat. În măsura în care participantul nu contrazice neîntârziat acțiunile întreprinse de reprezentantul împuternicit, acestea se consideră ca fiind întreprinse de participant. În pofida desemnării unui reprezentant împuternicit, participantul este în drept să întreprindă el însuși acțiuni procedurale. Culpă reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

Contrar acestor prevederi, ÎCS "Kilogrin" SRL și reprezentantul ales, fiind interesați de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, nu au depus diligența necesară ca să-și îndeplinească obligațiile sale procedurale cu bună-credință, în vederea depunerii motivării apelului în interiorul termenului legal, cu solicitarea, după caz, a repunerii în termen a actului de procedură în conformitate cu legislația în vigoare.

Subsecvent, ÎCS "Kilogrin" SRL, făcând trimitere la prevederile Codului de procedură civilă cu privire la forma și conținutul cererii de apel, a invocat că legislația procesual civilă nu reglementează noțiunea de "apel motivat" și că apelul depus inițial, la 21 iulie 2022, întrunește toate condițiile stabilite de Codul de procedură civilă, concluzie care nu poate fi reținută de către instanța de recurs.

Completul de judecată, la acest capitol, reiterează că, în speță, forma și conținutul cererii de apel este reglementată de prevederile Codului administrativ, care expres prevede la art. 232 noțiunea de "motivarea apelului", astfel criticile recurente fiind apreciate critic.

Așadar, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit.b) și alin.(2) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de ÎCS ”Kilogrin” SRL.

Se menține încheierea din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS ”Kilogrin” SRL împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău privind obligarea emiterii actului favorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președinte,
judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron